

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківська державна академія культури
Освітня програма	3604 Туризмознавство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківська державна академія культури
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	3604
Назва ОП	Туризмознавство
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Козловський Євген Вікторович, Касенкова Катерина Віталіївна, Зеленська Олена Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.02.2021 р. – 04.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/akkred/vsop/vsop-242-b.pdf

Програма візиту експертної групи https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/akkred/vsop/vsop-242-b-p.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма відповідає критеріям оцінювання якості освітньої програми, інтересам і потребам усіх стейкхолдерів. Її опанування забезпечує здобувачу вищої освіти набуття всіх компетентностей та оволодіння всіма результатами навчання, зазначеними в ній. Освітній процес за ОП забезпечено на високому рівні згідно із законодавством щодо вищої освіти. Матеріально-технічне забезпечення відповідає сучасним вимогам. Викладацький склад має високий рівень кваліфікації. Залучення стейкхолдерів до перегляду ОП має справжній, а не формальний характер: ОП містить освітні компоненти, які були запропоновані або суттєво оновлені після обговорення зі стейкхолдерами; окремі дисципліни даної ОП викладаються роботодавцями. Високий ступінь активності ЗВО у проведенні наукових досліджень: велика кількість наукових публікацій здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною ОП, робота наукового гуртка. Високий рівень задоволеності студентів академічною свободою, якістю освітнього процесу, професійністю НПП, освітнім середовищем.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Цілі ОП «Туризмознавство» відповідають Стандарту вищої освіти, місії та стратегії ЗВО. Зміст ОП має чітку структуру; ОК, включені до неї, складають логічну взаємопов'язану систему. Стейкхолдери високо оцінили ПРН, що відповідають вимогам ринку праці та тенденціям розвитку спеціальності 2. Позитивним при формуванні ОП є вивчення досвіду підготовки фахівців сфери туризму у Вищій школі туризму та екології (Польща). Планується робота з організації академічної мобільності серед студентів двох ЗВО з виданням подвійного диплома. Запроваджено викладання дисциплін англійською мовою 3. Структура ОП передбачає можливість для формування ІОТ, зокрема через індивідуальний вибір ЗВО навчальних дисциплін 4. ОП забезпечує набуття ЗВО soft skills, що відповідають заявленим цілям 5. Практична підготовка здобувачів представлена туристсько-краєзнавчою, організаційно-методичною, технологічною та виробничою практиками 6. Наявність в ОП освітніх компонентів, які були запропоновані або суттєво оновлені після обговорення із стейкхолдерами 7. Наявність внутрішніх документів, які регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та приклад визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО 8. Високий рівень задоволеності студентів свободою вибору; змістом, методами навчання, у т.ч. дистанційного; різноплановими можливостями навчання, досліджень, розвитку творчих здібностей; повнотою, актуальністю, доступністю і зрозумілістю інформації, професійністю НПП, освітнім середовищем 9. Викладання окремих дисциплін роботодавцями 10. Активна підготовка та публікація студентами тез доповідей, у т.ч. іноземною мовою, робота наукового гуртка 11. Зразкова якість розроблених ЗВО документів щодо проведення контрольних заходів оцінювання здобувачів ВО та стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу 12. Високий рівень обізнаності ЗВО з вищезгаданими стандартами і процедурами 13. Регулярне проведення дієвих заходів, спрямованих на популяризацію академічної доброчесності 14. НПП, які забезпечують реалізацію ОП, мають відповідну наявним кадровим вимогам ЛУ кваліфікацію та досвід 15. Практика функціонування Школи педмайстерності, забезпечення регулярного підвищення кваліфікації та стажування НПП, передусім у вітчизняних ЗВО 16. Функціонування інституту кураторства та психологічного центру 17. Наявність чіткої і зрозумілої системи вирішення конфліктних ситуацій 18. Достатня МТБ для реалізації ОП, сучасне комп'ютерне обладнання, спеціалізовані аудиторії, вільний доступ до Wi-Fi. Безплатний доступ до наявної МТБ, безпечність освітнього середовища 19. Ефективна ВСЗЯВО, зокрема функціонування Центру якості освіти 20. Існування бази випускників та постійний моніторинг їх працевлаштування 21. Ефективна система забезпечення публічності інформації, зручна для ЗВО вкладка «Корисні посилання»

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1.1. Реалізація освітнього процесу за даною ОП в ХДАК потребує активізації інтернаціоналізації освітньої діяльності: студенти, що навчаються за даною ОП, поки що не брали участі в міжнародних програмах обміну. Рекомендація – реалізувати існуючі та розглянути нові можливості щодо участі НПП та здобувачів вищої освіти в міжнародних програмах академічної мобільності. 2. На думку ЕГ, такі обов'язкові дисципліни, як «Філософія» та «Правове регулювання туристичної діяльності» не можуть призводити до набуття однакових фахових компетентностей та програмних результатів. Рекомендація - узгодження в ОП «Туризмознавство» освітніх компонентів у Блоці 4 (Суспільно-політичні дисципліни). Приведення до єдиного стандарту силабусів таких дисциплін, як «Історія української культури», «Історія світової художньої культури», «Філософія». 3. У НПП кафедри туристичного бізнесу є резерв у плані написання підручників та навчальних посібників для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Рекомендація – НПП більше уваги приділити підготовці та публікації підручників та навчальних посібників для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня із дисциплін, що викладаються за даною ОП. 4. На даний момент відсутнє спеціалізоване програмне забезпечення. Студенти набувають навички та компетентності лише на тому ПЗ, що надають роботодавці під час проходження практики. Рекомендація - розглянути можливість закупівлі спеціалізованого програмного забезпечення, для розвитку відповідних компетентностей у здобувачів вищої освіти в сфері туризму. 5. У ХДАК не реалізована концепція інклюзії (проте це неможливо вважати критичним зауваженням саме за освітньою програмою). Рекомендація - не дивлячись на те, що будівлі ХДАК є архітектурними пам'ятками та історичною спадщиною, має сенс розглянути можливість створення інклюзивного простору, наприклад для слабозорих осіб, що не потребує багатоетапного узгодження з адміністрацією міста. Тим більш, що один з напрямків наукового гуртка на даній ОП – інклюзивний простір для слабозорих. 6. Представники студентського самоврядування наразі не є належним чином залученими до діяльності Центру забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку. Рекомендація - залучати самоврядування до

функціонування Центру забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, наприклад до складання анкетування здобувачів освіти.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОП «Туризмознавство» чітко сформульовані та відповідають місії, візії (<https://ic.ac.kharkov.ua/about/mission.html>) та стратегічній меті діяльності Харківської державної академії культури (ХДАК), що спрямовані на організацію якісної освіти майбутніх фахівців нового покоління – професіоналів-лідерів у сфері культури і мистецтва, культурології, психології, журналістики, менеджменту й туризму; розширення й поглиблення наукових знань в культурно-мистецькій, гуманітарній та суспільній галузях науки. Вони визначені «Стратегією розвитку ХДАК на 2020-2025 роки» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/sr_20.pdf) та регламентуються «Статутом ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/statut/statut.html). ОП дозволяє сформувати і розвинути у студентів програмні компетентності, що сприятиме оволодінню ними основними знаннями, вміннями, навичками професіонала галузі туризму. Профіль ЗВО посилює конкурентні переваги ОП, оскільки послуги у сфері культури і дозвілля є базовими в складі туристичного продукту та виступають основою туристичної пропозиції.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЕГ з'ясовано, що до формулювання цілей та визначення програмних результатів ОП «Туризмознавство» залучаються: здобувачі (зокрема, члени студентського самоврядування та студентської наукової спільноти), представники академічної спільноти, роботодавці, з якими укладено договори про співпрацю (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_am.html), органи місцевої влади (департамент культури і туризму та департамент міжнародного співробітництва Харківської ОДА). Приклади реалізації пропозицій стейкхолдерів щодо вдосконалення ОП були отримані в процесі вивчення витягів з протоколів засідань кафедри туристичного бізнесу за 2017-2020 роки та на проведених ЕГ зустрічах під час акредитаційної процедури. На кафедрі проводиться анкетування здобувачів з метою виявлення шляхів удосконалення організації навчання за ОП (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_po.html). Під час зустрічі з ЕГ завідувачка кафедри туристичного бізнесу Божко Л.Д. зазначила, що на засіданні кафедри присвяченому обговоренню змісту та визначенню програмних результатів ОП безпосередньо запрошувалися здобувачі різних років навчання (Золотаревська М., Андрієнко Я. та ін.). Здобувачка Лахман М. відзначила, що за рекомендацією здобувачів вивчення англійської мови було продовжено на усі 8 семестрів (враховано в удосконаленій ОП 2020 року). Щодо врахування позицій та потреб роботодавців слід відзначити врахування рекомендацій директора ТОВ «Златогорія-тур» Спиридовича Ю.О. - збільшено кількість годин на формування фахових компетентностей, пов'язаних з культурним туризмом, зокрема введено дисципліну «Археологічний туризм» (витяг з протоколу засідання кафедри № 13 від 24.04.2020 р.). В обговоренні цілей та програмних результатів ОП враховані зауваження і побажання академічної спільноти. Зокрема, за результатами обміну думками співробітників кафедри туристичного бізнесу з представниками інших ЗВО (ПУЕТ, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, ХНПУ імені Г. С. Сковороди) уточнено склад компетентностей здобувачів. Рецензії на ОП від представників академічної спільноти та їх пропозиції щодо удосконалення ОП розміщені на сайті кафедри (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_po.html). Під час вивчення витягів з протоколів засідань кафедри з'ясовано, що на прохання директора КЗ «Обласна станція юних туристів» Редіної В.Д. збільшено кількість годин на формування фахових компетентностей, пов'язаних зі стандартизацією і сертифікацією туристичних послуг (витяг з протоколу засідання кафедри № 9 від 28.02.2017 р.). За пропозицією директора ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму» Холодок В.Д. збільшено кількість годин на формування фахових компетентностей, пов'язаних з управлінням персоналом (витяг з протоколу засідання кафедри № 12 від 16.02.2018 р. та № 10 від 12.02.2019 р.). На прохання директора департаменту культури і туризму Харківської ОДА Терещенко Л.В. введено дисципліну «Економіка вражень» (витяг з протоколу засідання кафедри № 13 від 24.04.2020 р.)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду

аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановлено, що цілі ОП «Туризмознавство» формують загальні та фахові компетентності здобувачів з метою успішного здійснення професійної діяльності у галузі туризму. Програмні результати навчання, що відбивають особливості розвитку спеціальності, визначено відповідно до діючого стандарту вищої освіти. Слід відзначити приклади розробки здобувачами у позанавчальний час та в процесі вивчення дисципліни «Історико-археологічний туризм» науково-дослідних туристичних проєктів, що забезпечує випускникам ОП в подальшому високий рівень конкурентоспроможності на ринку праці. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі Дегтярьов І. та Лахман М. підтвердили ці факти та засвідчили, що виконання таких завдань подобається студентам та призводить до удосконалення вмінь та навичок з виявлення проблемних ситуацій в галузі туризму, а також знаходження шляхів їх розв'язання. Випускники ОП останнього року навчання Бреславець Г. та Козлов М. під час зустрічі з ЕГ високо оцінили програмні результати ОП, вважають що вони відповідають вимогам сучасного ринку праці та тенденціям розвитку спеціальності. Варто відзначити, що вказані випускники ОП зараз працюють за спеціальністю на підприємствах сфери туризму. Регіональний компонент при формуванні цілей та програмних результатів ОП враховується на підставі «Проєкту стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 рр.» (<https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/1026/102538/files/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>) та знаходить відображення у змісті та програмних результатах навчання дисциплін: «Туристські ресурси України», «Спеціалізований туризм», «Культурний туризм», «Управління туристичними дестинаціями», про що зазначали стейкхолдери під час зустрічі з ЕГ. Розробниками ОП враховано досвід створення та реалізації освітніх програм Вищої школи туризму та екології (Суша Бескідська, Польща, угода про партнерство та співробітництво № 4/20n від 5 лютого 2020 р.) та інших іноземних ЗВО (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_am.html). Під час зустрічі ЕГ з НПП член проєктної групи Аніщенко А. П. зазначила, що проходила закордонне стажування у зазначеному ЗВО (180 год.). Результатом стажування є організаційна робота щодо запровадження академічної мобільності серед студентів двох ЗВО з виданням подвійного диплома. Запозичення іноземного досвіду виявляє себе також у запровадженні в 2020-2021 навчальному році викладання певних дисциплін англійською мовою («Організація соціальних комунікацій у туризмі», «Історико-археологічний туризм», «Інтернет-маркетинг в туризмі»). Під час фінального брифінгу ректор ХДАК зазначив, що у майбутньому планується продовжувати активізацію та розвиток міжнародних контактів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент розробки та затвердження ОП «Туризмознавство» у 2016 році стандарт вищої освіти був відсутній. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» було затверджено наказом МОН України від 04.10.2018 №1068. ЕГ дійшла висновку, що зміст ОП відповідає діючому стандарту вищої освіти в контексті терміну навчання здобувачів та кількості кредитів ЄКТС. Перелік компетентностей випускника, програмні результати навчання, форма атестації здобувачів також відповідають діючому стандарту вищої освіти. Логічна послідовність освітніх компонентів в ОП утворюють взаємопов'язану систему. Рівень відповідності компетентностей та ступінь забезпечення програмних результатів навчання проілюстровано у матрицях. Освітні компоненти ОП орієнтовані на актуальні напрямки розвитку туристичної діяльності, в межах яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра здобувача. В ЗВО функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, проводяться заходи з популяризації академічної доброчесності, існують приклади академічної мобільності здобувачів, що також узгоджується з діючим стандартом вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Цілі ОП «Туризмознавство» відповідають стандарту вищої освіти, місії та стратегії ЗВО. Здобувачі та випускники ОП високо оцінили програмні результати навчання, вважають що вони відповідають вимогам сучасного ринку праці та тенденціям розвитку спеціальності. 2. Вивчено досвід підготовки фахівців сфери туризму у Вищій школі туризму та екології (Суша Бескідська, Польща). Член проєктної групи Аніщенко А. П. проходила закордонне стажування у зазначеному ЗВО. В результаті стажування в ХДАК планується робота з організації академічної мобільності серед студентів двох ЗВО з виданням подвійного диплома. Запозичення іноземного досвіду виявляє себе також у запровадженні в 2020-2021 навчальному році викладання дисциплін англійською мовою. 3. Гарантом ОП організуються та проводяться обговорення щодо перегляду змісту ОП із стейкхолдерами, що підтверджується відповідними протоколами засідання кафедр.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Недостатній ступінь вивчення іноземного досвіду створення та реалізації аналогічних ОП, ефективно здійснюється вивчення досвіду лише Вищої школи туризму та екології (Суха Бескідська, Польща). Рекомендація - активізувати роботу з налагодження академічних взаємин із іноземними ЗВО, які готують фахівців для сфери туризму.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЗВО має зафіксовану місію і стратегію. Профіль ЗВО посилює конкурентні переваги ОП, оскільки послуги у сфері культури і дозвілля є базовими в складі туристичного продукту та виступають основою туристичної пропозиції. Позиції та потреби стейкхолдерів враховано при перегляді ОП «Туризмознавство». Встановлено, що залучення стейкхолдерів мало справжній, а не формальний характер. ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію 1 з певними недоліками, що не є суттєвими. Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 1 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП «Туризмознавство» становить 240 кредитів ЄКТС. З них 178 кредитів ЄКТС – це обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти; 62 кредити ЄКТС – складають дисципліни за вибором здобувачів. Обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам чинного законодавства (ст. 5 Закону України “Про вищу освіту” <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1556-18>) та відповідного стандарту вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizmbakalavr.pdf>). Оновлена ОП була затверджена у 2020 році, вона дозволяє досягти, визначених стандартом вищої освіти результатів навчання за спеціальністю 242 «Туризм». Навчальним планом передбачено, окрім атестаційного екзамену ще й написання та захист кваліфікаційної роботи, що цілком враховує вимоги стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Туризмознавство», за якою здійснюють освітню діяльність здобувачі 1-4 курсів ХДАК, затверджена Вченою радою ЗВО (протокол № 10 від 18.05.2020 р. та протокол № 1 від 28.08.2020 р.). З ОП можна ознайомитися на сайті кафедри туристичного бізнесу ХДАК (<https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/materials/OPP-2020.pdf>). ЕГ перевірено, що зміст ОП є структурованим за семестрами і роками навчання. Логічний взаємозв'язок складають освітні компоненти, які дозволяють досягти цілей та програмних результатів, що відображено через матрицю відповідності. Всі освітні компоненти в ОП поділено на два блоки: 1. Обов'язкові освітні компоненти (1.1. Гуманітарні та соціально-економічні освітні компоненти - 30 кредитів та 1.2. Освітні компоненти професійної і практичної підготовки - 127 кредитів, практики - 15 кредитів, курсові роботи - 6 кредитів). 2. Вибіркові освітні компоненти (2.1. Гуманітарні та соціально-економічні освітні компоненти - 12 кредитів та 2.2. Освітні компоненти професійної практичної підготовки - 50 кредитів). ЕГ встановлено, що 74 % обсягу ОП спрямовано на забезпечення загальних та фахових компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти. Вибіркові навчальні дисципліни складають 26 %. Досягнення програмних результатів навчання, які корелюють із загальними компетентностями, забезпечується вивченням гуманітарних та соціально-економічних освітніх компонентів («Історія України», «Історія української культури», «Філософія», «Українська мова за профспрямуванням», «Психологія», «Іноземна мова за профспрямуванням»). Під час зустрічі ЕГ з здобувачами, останні підтвердили, що ці дисципліни допомагають їм досягти вказаних у ОП програмних результатів навчання. В першу чергу, це володіння державною та іноземною мовою, а також прояв толерантності до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань. Освітні компоненти професійної і практичної підготовки відповідають теоретичному змісту предметної області, визначеної в діючому стандарті вищої освіти. Предметна область містить знання з географії туризму, економіки туризму, туристичного краєзнавства, рекреації, організації туристичної діяльності, історії туризму, туроперейтингу, організації ресторанного господарства, організації готельного господарства, інформаційних технологій в туризмі, організації екскурсійної діяльності, менеджменту та маркетингу в туризмі, правового регулювання туристичної діяльності тощо. На думку ЕГ, всі освітні

компоненти орієнтовані на формування у здобувачів комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері туризму. Рекомендація з удосконалення ОП - узгодження освітніх компонентів у Блоці 4 (Суспільно-політичні дисципліни). На думку ЕГ, такі обов'язкові дисципліни, як «Філософія» та «Правове регулювання туристичної діяльності» не можуть призводити до набуття однакових фахових компетентностей та програмних результатів.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Встановлено, що зміст ОП «Туризмознавство» відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності, що підтверджується відповідними освітніми компонентами. У процесі вивчення ОП ЕГ встановлено, що програмні результати навчання забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонент. Програмні результати навчання та компетентності, якими повинен оволодіти здобувач, подані у силабусах, що знаходяться у відкритому доступі на сайті кафедри туристичного бізнесу (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_nmz.html) Рекомендацією з удосконалення освітньої діяльності за ОП є приведення до єдиного стандарту силабусів таких дисциплін, як «Історія української культури», «Історія світової художньої культури», «Філософія».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Встановлено, що основним способом формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів є реєстр вибіркових дисциплін (62 кредити ЄКТС). Частка вибіркових дисциплін складає 26 % від загального обсягу, що відповідає нормативним вимогам. Підтверджено під час зустрічі ЕГ із здобувачами, що останні починаючи з 2 семестру здійснюють вибір таких дисциплін на наступний рік згідно реєстру, розташованому на сайті кафедри туристичного бізнесу. Параметри та критерії вибору дисциплін прописані у «Положенні про організацію освітнього процесу в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oor_4.pdf) та «Положенні про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kzv3.pdf). Останній документ визначає порядок включення вибіркових дисциплін в індивідуальний навчальний план та порядок організації навчального процесу в ХДАК в частині, що стосується вибіркових дисциплін, а також порядок реалізації студентами права на участь у формуванні індивідуальної траєкторії навчання. ЕГ відзначає відмінність дисциплін, запропонованих для вибору здобувачам (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_nmz.html), вони не схожі за змістом та не дублюють одна одну. Навчальний план 2020-2021 навчального року включає тільки обов'язкові дисципліни та передбачає наявність кредитів для вибіркових дисциплін. Вивчення індивідуальних навчальних планів здобувачів (надано ЗВО у додатковому запиті ЕГ) дозволяє констатувати, що процес формування індивідуальної освітньої траєкторії має справжній, а не формальний характер. Вибір студентом навчальних дисциплін та їх внесення до індивідуального навчального плану здійснюється шляхом написання заяви здобувачем у деканаті. З'ясовано, що перед процесом вибору здобувачами дисциплін у ЗВО організовуються зустрічі з викладачами вибіркових дисциплін, на яких відбувається їх презентація та обговорення. Відповіді здобувачів під час зустрічі з ЕГ підтверджують, що студенти ознайомлені з процедурою індивідуального вибору. Під час обговорення питання формування індивідуальної освітньої траєкторії ЗНПП зазначено, що здобувачі здійснюють раціональний вибір. Отже, вивчення матеріалів та зіставлення результатів спілкування з різними стейкхолдерами, дозволяє ЕГ зробити висновок, що ОП дає можливість здобувачам сформувати індивідуальну освітню траєкторію.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Туризмознавство» та навчальний план на 2020-2021 рр. передбачають практичну підготовку здобувачів, яка сприяє набуттю компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. ОП передбачає проходження ознайомчої (туристсько-краєзнавчої), організаційно-методичної, технологічної та виробничої практик на підприємствах сфери туризму. Обсяг практики складає 15 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам діючого стандарту. Проходження практики здійснюється щорічно: на 1-му - ознайомча практика (3 кредити ЄКТС), на 2-му - організаційно-методична практика (3 кредити ЄКТС), на 3-му - технологічна практика (3 кредити ЄКТС), на 4-му - виробнича практика (6 кредитів ЄКТС). Практична підготовка здобувачів регламентується «Положенням про організацію практик студентів ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ops.pdf). ЕГ з'ясовано, що практична підготовка студентів передбачає формування фахових компетентностей здобувачів, що необхідні для їх подальшої професійної діяльності. Базами практики є регіональні підприємства сфери туризму, з якими укладено договори про співробітництво (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_am.html). Їх перелік знаходиться у вільному доступі на сайті кафедри туристичного бізнесу ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_bp.html). ЕГ вважає що, апробація професійних навичок та розширення професійних контактів здобувачів під час проходження практики визначають перспективи їх майбутньої професійної діяльності. Під час зустрічі з ЕГ здобувачка Лахман М. підкреслила важливість практики для здобуття фахових компетентностей, а також вивчення особливостей і тенденцій розвитку вітчизняного туристичного ринку. Вивчення змісту програм практик, а також зіставлення результатів спілкування з різними

стейкхолдерами, дозволяє ЕГ стверджувати, що практична підготовка призводить до здобуття наступних компетентностей (ЗК 3 – ЗК 14; ФК 1 – ФК 16) та забезпечує такі програмні результати навчання (ПРН 1 – ПРН 6; ПРН 8; ПРН 11; ПРН 14; ПРН 17 – ПРН 22).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП «Туризмознавство» забезпечує можливість формування у здобувачів soft-skills під час вивчення обов'язкових («Соціокультурні аспекти бізнес-комунікацій», «Психологія», «Історія України», «Історія української культури», «Філософія», «Українська мова») та вибіркових («Психологія особистості», «Міжкультурні комунікації в туризмі», «Тренінги соціальної взаємодії в туризмі») дисциплін. У змісті ОП акцентується увага на лідерстві, командній роботі, стресостійкості, толерантності, комунікативності, здатності до інноваційної діяльності, здатності брати на себе відповідальність та працювати в критичних умовах, що цілком відповідає компетентностям та програмним результатам навчання, які містяться у стандарті вищої освіти. Під час зустрічі експертної групи із стейкхолдерами підтверджено, що соціальні навички здобуваються також в позанавчальний час через участь здобувачів у громадському та культурному житті ХДАК.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 242 «Туризм» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oor_4.pdf) навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується робочим навчальним планом і має становити від 1/2 до 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача, відведеного для вивчення певної освітньої компоненти. З більшості освітніх компонентів самостійна робота здобувача складає 2/3 обсягу, відведеного на його вивчення часу. З професійних освітніх компонентів до 1/2 аудиторних годин планується на семінарські та практичні заняття. Коригування часу відбувається залежно від якості виконаних здобувачами завдань під час безпосереднього спілкування з НПП ЕГ, враховуючи аналіз результатів опитування здобувачів щодо покращення якості підготовки за ОП «Туризмознавство» (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_po.html), може стверджувати, що обсяг ОП та її окремих освітніх компонентів дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП «Туризмознавство» зараз не здійснюється. Це пояснюється складною санітарно-епідеміологічною ситуацією в державі та суттєвим зменшенням кількості туристів та екскурсантів в країні (недоцільність створення додаткових робочих місць на підприємствах туристичної галузі для забезпечення необхідного навантаження здобувачів). Наразі однією з проблем вищої освіти є розрив між теорією, яку здобувачі отримують в ЗВО та практичними навичками, яких очікують від них роботодавці та сучасний ринок праці. Перевагою дуального навчання є те, що ОП є максимально орієнтовною до запитів виробництва. Це, у підсумку, забезпечує великий відсоток працевлаштування випускників, підготовлених у повній відповідності з побажаннями роботодавців. Навички, отримані студентами в процесі дуальної освіти дозволять майбутнім фахівцям краще орієнтуватися у практичній діяльності туристичних підприємств, віднайти нові напрямки розвитку сфери туристичних послуг. Дуальна освіта, на думку ЕГ, може забезпечити досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання, як ПРН1, ПРН2, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН12, ПРН13, ПРН18, ПРН19, ПРН21. Під час безпосереднього спілкування ЕГ з роботодавцями, останні погодились допомогти НПП кафедри туристичного бізнесу у запровадженні цієї форми освіти у найближчих роках. Для цього ЕГ рекомендується перегляд у майбутньому навчального плану та перерозподілу відповідної кількості кредитів ЄКТС для запровадження дуальної форми освіти. Можливість здобуття вищої освіти за дуальною формою можна розпочати частково з окремими студентами.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Відповідність змісту та структури ОП «Туризмознавство» вимогам стандарту вищої освіти, предметній області та заявленій спеціальності. Здобувачі підтверджують, що гуманітарні та соціально-економічні освітні компоненти так само як і освітні компоненти професійної практичної підготовки допомагають їм досягти вказаних у ОП програмних результатів навчання. 2. Приділення значної уваги практичній підготовці здобувачів. Апробація професійних навичок та розширення професійних контактів здобувачів під час проходження практики визначають перспективи їх майбутньої професійної діяльності. Вивчення змісту програм практик та зіставлення результатів спілкування з різними стейкхолдерами, дозволяє ЕГ стверджувати, що практична підготовка призводить до здобуття майже всіх компетентностей, відображених в ОП. Здобувачі підтверджують важливість практики для здобуття фахових компетентностей, а також вивчення особливостей і тенденцій розвитку вітчизняного туристичного ринку. 3. Можливість формування здобувачами індивідуальної освітньої траєкторії та здобуття необхідних соціальних навичок. Вивчення індивідуальних навчальних планів здобувачів (надано ЗВО у додатковому запиті ЕГ) дозволяють констатувати, що цей процес має справжній, а не формальний характер. Здобувачі підтверджують, що вони знайомі з процедурою індивідуального вибору освітніх компонентів. ЕГ відзначає відмінність дисциплін, запропонованих для вибору здобувачам, вони не схожі за змістом та не дублюють одна одну.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. На думку ЕГ, такі обов'язкові дисципліни, як «Філософія» та «Правове регулювання туристичної діяльності» не можуть призводити до набуття однакових фахових компетентностей та програмних результатів. Рекомендація - узгодження в ОП «Туризмознавство» освітніх компонентів у Блоці 4 (Суспільно-політичні дисципліни). Приведення до єдиного стандарту силябусів таких дисциплін, як «Історія української культури», «Історія світової художньої культури», «Філософія». 2. Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти на ОП «Туризмознавство» зараз не здійснюється, що пояснюється складною санітарно-епідеміологічною ситуацією в державі та недоцільністю створення додаткових робочих місць на підприємствах туристичної галузі для забезпечення необхідного навантаження здобувачів. Рекомендація - подальше вдосконалення ОП у напрямку розвитку дуальної форми освіти. Під час безпосереднього спілкування ЕГ з роботодавцями, останні погодились допомогти НПП кафедри туристичного бізнесу у запровадженні цієї форми освіти у найближчих роках. ЕГ рекомендує перегляд у майбутньому навчального плану та перерозподілу відповідної кількості кредитів ЄКТС для запровадження дуальної форми освіти. Можливість здобуття вищої освіти за дуальною формою можна розпочати частково з окремими студентами.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст ОП «Туризмознавство» є структурованим за семестрами і роками навчання. Логічний взаємозв'язок складають освітні компоненти, які дозволяють досягти цілей та програмних результатів, що відображено через матрицю відповідності. Результати опитування свідчать про задоволеність здобувачів та випускників здобутими впродовж навчання компетентностями. Вивчення матеріалів та зіставлення результатів спілкування з різними стейкхолдерами, дозволяє ЕГ зробити висновок, що у здобувачів є можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію. ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію 2 з певними недоліками, що не є суттєвими. Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 2 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ХДАК знаходяться у вільному доступі на офіційному веб-сайті ЗВО (https://ic.ac.kharkov.ua/priyom_kom/pravila/2021/PP-2021_1.pdf). Правила прийому на навчання у 2021 році були затверджені Вченою радою ХДАК 29 грудня 2020 року. Важливо, що в правилах прийому на навчання наведено перелік спеціальностей за акредитованими ОП, за такими, що знаходяться в процесі акредитаційної експертизи та за неакредитованими ОП. ЕГ підтверджено, що правила прийому на навчання є чіткими і зрозумілими, вони добре відображають всі етапи організації прийому абітурієнтів, а саме: строки прийому заяв і документів для проведення конкурсного відбору та зарахування на навчання, порядок прийому заяв та документів від абітурієнтів, особливості організації та проведення конкурсного відбору, спеціальні умови участі в конкурсному

відборі та ін. Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за ОП «Туризмознавство».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання відповідають загальним вимогам, визначеним чинним законодавством. Для конкурсного відбору абітурієнтів, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на перший курс для здобуття ОС «Бакалавр», зараховуються бали сертифікатів ЗНО з трьох конкурсних предметів. У 2019-2020 рр. такими предметами були на бюджетну форму: українська мова та література, іноземна мова, географія або математика; на контрактну форму: українська мова та література, історія України, іноземна мова або географія. Правилами прийому на навчання за ОП зазначено умови вступу на базі повної загальної середньої освіти, ОКР «Молодший спеціаліст» та ОС «Бакалавр».

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регулюються у ЗВО наступними документами: «Положення про організацію освітнього процесу в ХДАК», (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oop_4.pdf), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pgram.pdf), «Положення про порядок визначення академічної різниці та перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) у ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvar2.pdf). Процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти є прозорою та зрозумілою. Вчена рада ХДАК затвердила склад конкурсних комісій з відбору здобувачів – учасників програми академічної мобільності. Здобувачі вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» у другому семестрі 2020-2021 навчального року мають можливість подати заяву на участь у програмі академічної мобільності згідно з договорами про співпрацю з іншими ЗВО (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_am.html). У підтвердження дієвості зазначених документів, ЕГ встановила, що на основі визнання результатів навчання у іншому ЗВО, була прийнята на 2 курс здобувачка Шкіндер Ю. О., яка до цього навчалася у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького на ОП «Готельно-ресторанне господарство та туристичний бізнес» за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» (Наказ № 67-С від 31.01.2020 р.).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті прописані у «Положенні про порядок визначення академічної різниці та перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) у ХДАК» (http://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvar.pdf). ЗВО визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача у закладі-партнері з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС. Процедура визнання результатів навчання передбачає надання здобувачем академічної довідки про обсяг та перелік всіх дисциплін, які зараховані в іншому ЗВО. Під час проведення акредитаційної експертизи прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за ОП «Туризмознавство», зафіксовано не було. Для покращення ОП в даному контексті ЕГ рекомендує ЗВО проводити у майбутньому різноманітні конкурси науково-популярного характеру, що заохочують неформальні способи отримання знань та вмінь здобувачами. Студенти також можуть здобувати певні програмні результати навчання в українських ЗВО через вивчення окремих дисциплін або сертифікованих курсів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткість та зрозумілість правил прийому на навчання до ХДАК. Правила структуровані та не містять ознак дискримінації для потенційних вступників. Наведено перелік спеціальностей за акредитованими, за такими, що знаходяться в процесі акредитації та за неакредитованими ОП. 2. Існують внутрішні документи, які регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та приклад визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Чіткість та зрозумілість правил прийому на навчання до ХДАК. Правила структуровані та не містять ознак дискримінації для потенційних вступників. Наведено перелік спеціальностей за акредитованими, за такими, що знаходяться в процесі акредитації та за неакредитованими ОП. 2. Існують внутрішні документи, які регулюють порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті та приклад визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання до ЗВО враховують особливості ОП «Туризмознавство» та інтереси усіх вступників. Здобувачі вищої освіти спеціальності «Туризм» у другому семестрі 2020-2021 навчального мають можливість подати заяву на участь у програмі академічної мобільності згідно з договорами про співпрацю з іншими ЗВО. ХДАК визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача у закладі-партнері з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію 3. Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 3 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення визначених у ОП цілей і ПРН. Про це свідчить аналіз матеріалів, оприлюднених на сайті ЗВО https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oop_4.pdf, індивідуальних планів студентів, результатів їх анкетування, матриці відповідності ПРН методам навчання, відображеної в додатку до відомостей про СО, а також результати зустрічей ЕГ з НПП, студентами, роботодавцями. Як засвідчило спілкування експертів зі студентськими фокус-групами, застосовувані ЗВО методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого навчання, а також сприяють досягненню ПРН. Анкетування студентів виявило, що 25,7% здобувачів дуже задоволені; 72,9% - задоволені навчанням за даною ОП. НПП впроваджують в освітній процес інноваційні методи, які відповідають сучасним особливостям сприйняття інформації молоддю та дозволяють здобувачам вищої освіти отримувати якісну дистанційну освіту. Дистанційне навчання в ХДАК забезпечується за допомогою таких платформ як Google Meet, Zoom, Moodle та ін. Високу оцінку ЗВО отримали використання проблемних методів навчання, командна робота над кейсами, залучення до освітнього процесу зовнішніх стейкхолдерів, у тому числі фахівців туристичної галузі зарубіжних країн, поєднання в освітньому процесі теорії і практики (розробка тематичних авторських екскурсій, організація піших походів та ін.): 78,6% ЗВО при опитуванні схвально оцінили наявне співвідношення теоретичної і практичної частини ІНП, застосування в аудиторній роботі мультимедійних технологій тощо. Проведення занять і заходів із використанням вищезначених методів і технологій зафіксовано на сторінках кафедри у Facebook та Instagram. Студенти академії мають змогу самостійно формувати індивідуальну освітню траєкторію https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_inp2.pdf. Реалізація освітньої програми ЗВО побудована на засадах академічної свободи https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/statut/statut.html. Це виражається у вільному виборі студентами способу і форми отримання інформації, дисциплін із вибіркового циклу https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kvz3.pdf, тем доповідей, презентацій, курсових робіт, кваліфікаційних робіт, участі здобувачів вищої освіти в розробці ОП тощо. Згідно результатів опитування, на питання «Яка можливість Вам надана для формування індивідуальної освітньої траєкторії за даною ОП» 34,3% студентів відзначили вибір форми і темпу здобуття освіти; 64,3% - вибір навчальних дисциплін; 28,6% - вибір методів і засобів навчання; 28,6% - участь у вдосконаленні освітньої програми. Вважають, що пропонувані до вибору дисципліни забезпечують формування компетентностей, необхідних у подальшій професійній діяльності 72,9% опитаних; забезпечують частково – 24,3%. Усі без винятку студенти, присутні на зустрічі з ЕГ, виразили впевненість, що в академії враховують їх побажання та інтереси.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Спілкування зі здобувачами вищої освіти, а також аналіз матеріалів, розміщених на сайті ХДАК і кафедри https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_opp.html; <https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/materials/OPP-2020.pdf> та результатів опитування студентів, дозволяє стверджувати, що інформація стосовно освітнього процесу, яка надається студентам, є доступною, зрозумілою, актуальною і своєчасною та надається у повному обсязі. Беззаперечною перевагою у представленні інформації про освітні компоненти є наявність силабусів https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_nmz.html. Студентам забезпечено зручний доступ до електронних ресурсів. Про кожен освітній компонент (цілі, зміст, результати навчання, рекомендовану літературу тощо) у зручний для себе спосіб кожен здобувач вищої освіти може отримати вичерпну інформацію. Система дистанційного навчання Moodle дозволяє студентам в електронній формі отримати силабуси, конспекти лекцій, методичні рекомендації до практичних робіт та семінарів, перелік необхідної основної та додаткової літератури, методичні вказівки до написання курсових робіт та кваліфікаційної роботи з орієнтовною їх тематикою і є зручною для проходження різних форм контролю. Результати анкетування студентів засвідчили своєчасність і зрозумілість (100% опитаних) отримуваної інформації. На зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти підтвердили той факт, що викладачі на першій парі з будь-якої дисципліни знайомлять їх із цілями, змістом, програмними результатами навчання, формами контролю та порядком і критеріями оцінювання, пізніше цю інформацію, за потреби, ЗВО можуть переглянути на сайті кафедри https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_opp.html.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Аналіз матеріалів, оприлюднених на сайті ЗВО https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_opp_4.pdf; https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ntsa1.pdf; https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ns.pdf, спілкування зі студентами, викладачами, представниками студентської наукової спільноти, ознайомлення з науковими публікаціями викладачів та ЗВО свідчать про тісний зв'язок між навчанням і дослідженнями під час реалізації ОП. Результатами такого поєднання стали підготовка та публікація студентами під керівництвом або у співавторстві з науково-педагогічними працівниками кафедри туристичного бізнесу: - у 2018 році - тез доповідей до Всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених «Культура та інформаційне суспільство XXI століття» в кількості 27; до Міжнародної наукової конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку» - у кількості 3. - у 2019 році, відповідно – 16 (у т.ч. 2 – англійською мовою) і 11 тез; - у 2020 році, відповідно – 14 і 18 тез доповідей. Експертна група переконалася в наявності вищезазначених публікацій студентів https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/konfer/konfer/2018/KIS-2018/Program-2018.pdf, http://rio-khsac.in.ua/konfer_files/c1-2019.pdf, https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/konfer/konfer/KIS-2020/KIS-2020_tezu.pdf; http://rio-khsac.in.ua/konfer_files/c2-2018.pdf, http://rio-khsac.in.ua/konfer_files/c2-2019.pdf, http://rio-khsac.in.ua/konfer_files/c2-2020.pdf. Напрями наукових досліджень студентів і викладачів відбуваються в тому числі в рамках НДР кафедри «Проблеми і перспективи культурного туризму в Україні». Тривалий час на кафедрі туристичного бізнесу функціонує науковий гурток під керівництвом Яріко М.О. Його представники на зустрічі з експертною групою відмітили актуальність досліджуваної членами гуртка наукової тематики, поглиблене вивчення методів наукового пошуку, формування навичок і вмінь презентації результатів власних наукових напрацювань на конференціях, круглих столах, семінарах і форумах. ЗВО під час навчання за даною ОП виконують чотири курсові роботи, а також кваліфікаційну роботу, яку публічно захищають. Під час спілкування з ЕГ, студентами був підтверджений вільний вибір тем виконуваних робіт. Присутні за зустрічах із ЕГ роботодавці відмітили роботу «Світ харківських греків-науковців» <https://tourcenter.kh.ua/uk/molodizhnyi-konkurs-na-kraschu-ekskursiyu-vidkrivaumokharkivschinu-0>, виконану здобувачами Сахаровою Я., Проскуріною Я., Федченко М., Лахман М., що зайняла 3-є місце в 2019 р. в конкурсі на кращу екскурсію «Відкриваємо Харківщину». Викладачі та студенти (у т.ч. представники наукової спільноти), присутні на зустрічі з експертною групою, відмітили добровільну участь та наявність достатнього ступеня вмотивованості щодо здійснення наукової діяльності бакалаврів.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз відповідної документації академії https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_prop2.pdf, кафедри, зустрічі ЕГ із гарантом, викладачами, стейкхолдерами і студентами показали, що кафедра постійно оновлює ОП, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін у частині змісту, методів навчання і викладання (змістовне наповнення, визначені методи навчання тощо є актуальними). Базою для модернізації змісту освіти виступають наукові дослідження викладачів, що забезпечують реалізацію відповідної освітньої програми (наприклад, для оновлення змісту окремих дисциплін були використанні результати виконання докторської дисертації Божко Л.Д. «Туризм в контексті глобалізаційних процесів: історико – культурологічний аспект»), рекомендації стейкхолдерів стосовно посилення практичної складової дисциплін (протоколи засідання кафедри туристичного бізнесу № 9 від 28.02.2017 р., № 12 від 16.02.2018 р.; № 17 від 30.05.2018 р.; № 10 від 12.02.2019 р.; № 6 від 5.11.2019 р.; № 9 від 22.01.2020 р.; № 13 від 24.04.2020 р.). Пропозиції від роботодавців:

Терещенко Л. В. (к.е.н., директор департаменту культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації) - збільшити кількість годин на формування фахових компетентностей, пов'язаних із новітніми тенденціями в економіці туризму, зокрема ввести до навчального плану такий курс за вибором, як «Економіка вражень»; Спиридович Ю.О. (директор ТОВ «Златогорія-тур») - збільшити кількість годин на формування фахових компетентностей, пов'язаних із культурним туризмом, зокрема ввести до навчального плану здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисципліну «Археологічний туризм»; Герчанівська П.Е. (завідувач кафедри культурології та інформаційних комунікацій НАКККІМ, доктор культурології) - збільшити кількість годин на формування фахових компетентностей, пов'язаних із управлінням туристичними дестинаціями. Пропозиції від студентів стосувалися викладання курсів професійної спрямованості англійською мовою. Зараз англійською мовою викладаються наступні дисципліни: «Організація соціальних комунікацій в туризмі», «Інтернет-маркетинг в туризмі», «Історико-археологічний туризм», «Діловий туризм». Оновленню ОП сприяє знайомство викладачів із передовими вітчизняними та європейськими практиками під час проходження стажування або спілкування із зарубіжними колегами (зокрема, досвідом щодо оновлення та реалізації ОП відповідно викликам часу, набутим під час міжнародного стажування у Вищій школі туризму і екології (Польща), з НПП кафедри, а окремими його аспектами (ефективність набору абітурієнтів на навчання за ОП) – і з ЕГ під час зустрічі, поділилася Аніщенко А. П.). Опитування викладачів на зустрічах підтвердило, що розгляд питання і ухвалення рішення щодо оновлення змістовного наповнення ОП відбувається щорічно на засіданні кафедри. Викладачі регулярно оновлюють свої курси.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Ознайомлення із документами Харківської державної академії культури <https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/cmos/agreements.html>; <https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/cmos/mignarzv.html>; https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_prpam.pdf, зокрема зі Стратегією інтернаціоналізації ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/si20.pdf, а також зустрічі ЕГ із адміністрацією академії, представником Центру міжнародної освіти і співробітництва, свідчать про активну міжнародну діяльність ЗВО, а також про дієву стратегію її активізації, зокрема в частині пошуку можливостей та реалізації програм академічної мобільності викладачів і студентів за ОП «Туризмознавство». Наразі міжнародна діяльність кафедри туристичного бізнесу здійснюється в рамках організації спільних заходів із громадською організацією «Польський дім» (напрямок діяльності – розробка туристичних продуктів); ІКЦ Альманар (його представник був присутнім на зустрічі з ЕГ; розповідав про спільний захід, присвячений святкуванню дня арабської мови) <https://islam.in.ua/ua/mizhnarodna-konferenciya-turistichniy-biznes-ta-ekzistenciyniy-poshuk-osobistosti>, ЄКЦ Бейт-Дан (молодіжні проекти), грецькою громадою Харкова (святкування дня Охі), болгарською громадою Харкова тощо. Публікації про вищезазначені заходи є на сторінці кафедри туристичного бізнесу в Facebook. Міжнародні угоди про співпрацю укладено з «CALYPSO TOUR» (Туреччина), INTERNOB MEN COMPANY LTD (Болгарія), Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchoj Beskidzkiej (WSTiE) (Польща). За участю представників туристичного бізнесу з Болгарії, Польщі, Казахстану та Нідерландів кафедрою туристичного бізнесу було організовано та проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Туристичний бізнес та екзистенційний пошук особистості» <http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/7543/1/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%AE.%D0%92.%20%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8.pdf>. ЗВО надає можливість проходження стажування і семестрового навчання за програмами академічної мобільності https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_prpam.pdf; https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_am.html. ХДАК укладено угоду про міжнародне співробітництво з Вищою школою туризму та екології (Польща). Проте поки що жоден здобувач вищої освіти першого бакалаврського рівня, а також НПП кафедри туристичного бізнесу не брав участі в програмах академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Практика регулярного спілкування НПП кафедри туристичного бізнесу зі стейкхолдерами, що дозволяє при перегляді ОП одночасно зібрати і вислухати думки експертів, роботодавців, науковців, студентів, вітчизняних та закордонних фахівців туристичного бізнесу тощо. 2. Форми та методи навчання і викладання орієнтовані на досягнення визначених в ОП цілей і програмних результатів навчання. 3. Студенти мають змогу самостійно формулювати власні інтереси та потреби, формуючи індивідуальну освітню траєкторію. 4. Реалізація освітньої програми ЗВО побудована на засадах академічної свободи, що виражається у вільному виборі студентами способу і форми отримання інформації, дисциплін із вибіркового циклу, напрямів наукового пошуку тощо. 5. Інформація стосовно освітнього процесу, яка надається студентам, є доступною, зрозумілою, актуальною і своєчасною, надається у повному обсязі й зручній для доступу формі. 6. Наявність силабусів. 7. Зв'язок між навчанням і дослідженнями під час реалізації ОП дозволяє урізноманітнити форми і методи навчання (підготовка та публікація студентами тез доповідей, їх участь у наукових конференціях, круглих столах, робота наукового гуртка тощо) та покращити його якість. 8. Кафедра постійно оновлює освітню програму, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін у частині змістовного наповнення, методів навчання і викладання на запити стейкхолдерів, а також у відповідь на виклики часу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Студенти, що навчаються за даною ОП, а також науково-педагогічні працівники кафедри туристичного бізнесу поки що не брали участі в міжнародних програмах обміну. Рекомендація – реалізувати існуючі та розглянути нові можливості щодо участі науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти в міжнародних програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Студенти, які навчаються за даною ОП, висловили (на зустрічах із ЕГ, при анкетуванні) цілковиту задоволеність змістом і методами навчання, у т.ч. дистанційного; свободою вибору власної освітньої траєкторії, широтою пропонуваного напрямів досліджень; ефективністю та результатами діалогу з НПП стосовно формування і перегляду ОП; зручною формою і повнотою подачі інформації щодо ОП та її компонентів; можливостями спілкування з роботодавцями, в т.ч. залученням останніх до освітнього процесу тощо. ОП постійно змінюється та оновлюється завдяки рекомендаціям стейкхолдерів, науковим напрацюванням НПП, а також завдяки вивченню та впровадженню ними в навчальний процес передових практик, із якими вони мають змогу знайомитися у вітчизняних університетах на споріднених кафедрах та при спілкуванні з іноземними колегами. Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 4 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Ознайомлення з Положенням про організацію освітнього процесу у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oor_4.pdf, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_svzyod3.pdf, Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_azvo_2.pdf, силабусами та відповідними розділами робочих програм навчальних дисциплін https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_nmz.html, а також зустрічі з в.о. завідуючого центру якості вищої освіти та інноваційного розвитку, викладачами та студентами засвідчили, що контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. Поточний та підсумковий контроль здійснюється із встановленою (відповідно до графіку навчального процесу та робочих програм навчальних дисциплін) періодичністю, що підтвердили на зустрічах із ЕГ студенти й викладачі. Форми здійснення контрольних заходів є різноманітними, заздалегідь обумовленими, з визначеними чіткими критеріями оцінки та зрозумілими для студентів. Результати проведеного серед ЗВО ОП анкетування підтвердили даний висновок: 95,7% опитаних вважають зрозумілими критерії оцінювання та форми контролю. Діалог зі студентами підтвердив їх цілковиту задоволеність наповненням та функціонуванням платформ дистанційної освіти, зокрема Moodle.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти за ОП Туризмознавство здійснюється відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Атестація проводиться екзаменаційною комісією і включає складання атестаційного іспиту і захист кваліфікаційної роботи, яка перевіряється на плагіат і завантажується до репозитарію ХДАК. Проведення підсумкової атестації регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oor_4.pdf, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_svzyod3.pdf, Положенням про атестацію здобувачів

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз Положення про організацію освітнього процесу у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_oop_4.pdf, Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі та освітньому середовищі ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf, силабусів та відповідних розділів робочих програм навчальних дисциплін https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_orb_nmz.html засвідчив, що правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу та гарантують забезпечення об'єктивності екзаменаторів, передбачаючи процедуру оскарження їх результатів. Як засвідчили результати діалогу експертної групи зі здобувачами вищої освіти, 100% студентів вважають, що оцінювання результатів навчання в університеті є об'єктивним, процедури врегулювання конфлікту інтересів та порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження є чіткими і зрозумілими. Також спілкування зі студентами та представниками студентського самоврядування підтвердило повну обізнаність здобувачів вищої освіти з правилами проведення контрольних заходів та порядком оскарження їх результатів. Спілкування ЕГ з відповідними фокус-групами показало, що встановлених правил проведення контрольних заходів під час реалізації ОП дотримуються усі учасники освітнього процесу; фактів оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження за даною ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Ознайомлення з документами, що містять стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності в ХДАК, зустрічі з науково-педагогічними працівниками, студентами, представником підрозділу з питань етики та академічної доброчесності, представниками наукового товариства ХДАК, представником центру якості освіти та інноваційного розвитку засвідчили, що в академії в цілому та на кафедрі зокрема здійснюються такі заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота викладачів зі студентами (включаючи працівників наукової бібліотеки і кураторів груп), перевірка робіт на плагіат, інформаційна та консультативна робота підрозділу з питань етики та академічної доброчесності та центру якості освіти та інноваційного розвитку, відкритий доступ до інформації та ін. З метою популяризації академічної доброчесності, практикується регулярне проведення семінарів та презентацій щодо її дотримання. Розроблено, затверджено та оприлюднено значну кількість документів, що складають внутрішню нормативну базу ЗВО і врегульовують питання дотримання принципів академічної доброчесності та є наперед визначеними, чіткими і зрозумілими: Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pokazniki/pokazniki/kodeks.pdf, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних працях науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти Харківської державної академії культури https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_szap20.pdf, Положення про комісію з питань академічної доброчесності та корпоративної етики ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_kpad20.pdf, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у ХДАК https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_svzyod3.pdf. В обов'язковому порядку перевіряють кваліфікаційні роботи, дисертаційні дослідження, статті для збірників наукових праць ЗВО, монографії, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації і т.д. У межах ОП сформований репозитарій кваліфікаційних робіт. Наявність академічного плагіату у роботах НПП і здобувачів перевіряється за допомогою системи «StrikePlagiarism.com». Фактів порушення академічної доброчесності (плагіат, фабрикація, фальсифікація, хабарництво, необ'єктивність оцінювання тощо) на зустрічах із ЕГ усіх визначених програмою експертизи учасників фокус-груп озвучено не було. На питання анкети «Чи дотримуєтеся ви академічної доброчесності під час навчання» 94,3% здобувачів відповіли ствердно.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Зразкова якість розроблених ЗВО документів щодо проведення контрольних заходів оцінювання здобувачів вищої освіти та стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. 2.

Високий рівень обізнаності здобувачів вищої освіти з вищезгаданими стандартами і процедурами 3. Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими, валідними та заздалегідь оприлюдненими. 4. Правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, доступними для всіх учасників освітнього процесу та гарантують забезпечення об'єктивності екзаменаторів, передбачаючи процедуру оскарження їх результатів. 5. Установлених правил проведення контрольних заходів під час реалізації ОП дотримуються усі учасники освітнього процесу. 6. В університеті сформовано чітку і зрозумілу політику, стандарти та внутрішню нормативну базу для забезпечення академічної доброчесності, створено дієву систему інституційного забезпечення, що опікується питаннями академічної доброчесності, наявні та використовуються відповідні інформаційно-технологічні засоби. 7. Позитивною практикою є регулярне проведення різнопланових і дієвих заходів, зокрема методичних семінарів, спрямованих на популяризацію академічної доброчесності із залученням широкого кола відповідальних осіб. 8. Фактів порушення академічної доброчесності за даною ОП виявлено не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

-

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Виділені вище сильні сторони і позитивні практики (зокрема, зразкова якість розроблених ЗВО документів щодо проведення контрольних заходів оцінювання здобувачів вищої освіти та стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу, високий рівень обізнаності здобувачів вищої освіти з вищезгаданими стандартами і процедурами, регулярні і різнопланові заходи щодо популяризації академічної доброчесності із залученням широкого кола відповідальних осіб) при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 5 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню А за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз звіту про самооцінювання, додаткових матеріалів, наданих кафедрою (зокрема щодо якісного складу кафедри туристичного бізнесу) і результатів опитування здобувачів за даною ОП, а також інтерв'ювання гаранта освітньої програми, декана та заступника декана факультету соціальних комунікацій і музейно-туристичної діяльності, науково-педагогічних працівників, що працюють з ОП та ін. було встановлено наступне: науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньої програми, мають відповідну наявним кадровим вимогам ліцензійних умов кваліфікацію та досвід, здійснюють необхідну роботу з методичного забезпечення навчального процесу та мають відповідні наукові публікації. Із числа опитаних ЗВО 94,3% студентів виразили задоволеність навчально-методичним забезпеченням освітнього процесу в академії. Результати зустрічей експертної групи зі здобувачами вищої освіти за даною ОП підтверджують, що викладачам, які реалізують ОП, притаманний високий рівень професіоналізму і їх професійна кваліфікація забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Результати анкетування студентів показали, що викладачі надають консультації студентам у будь-який позаурочний час (74,3% опитаних). Це ж ЗВО підтвердили й під час спілкування з ЕГ. Покращення рівня професійної майстерності викладачів регулярно здійснюється шляхом підвищення кваліфікації https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pkr1.pdf. В академії на постійній основі функціонує Школа педагогічної майстерності. НПП кафедри мають свідоцтва про підвищення кваліфікації, отримані в Харківському національному університеті ім. В.Н.Каразіна (Божко Л.Д., Зайцева М.М., Аніщенко А.П., Яріко М.О., Шумлянська М.В.), Харківському торговельно-економічному інституті Київського національного торговельно-економічного університету (Аніщенко А.П., Ростовцев С.С., Фомін М.В.), Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України (Степанов В.Ю.), Класичному приватному університеті, м. Запоріжжя (Зайцева М.М., Яріко М.О., Шумлянська М.В.). Крім того, є довідки про проходження стажування НПП кафедри на базі туроператора "ТК Златогорія-тур", туристичної агенції "Feel Good" ФОП Курочка", Федерації профспілок України, виконкому федерації спортивного туризму України, Федерації спортивного туризму Харківської області, Харківського обласного туристсько-спортивного союзу (Аніщенко А.П., Зайцева М.М., Фомін М.В.). Сертифікат (№ 05/NS/2020) про міжнародне стажування у Вищій школі туризму і екології (Польща) отримала Аніщенко А. П.; сертифікат (№ АВ

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Відбір науково-педагогічних працівників для викладання за ОП здійснюється відповідно до «Статуту ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/statut/statut.html та «Положення про конкурсний відбір та призначення на посади науково-педагогічних працівників ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pkv.pdf. Конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. Зустріч експертної групи з керівником відділу кадрів, науково-педагогічними працівниками кафедри туристичного бізнесу дає право стверджувати, що процедури конкурсного добору викладачів є відкритими й прозорими: конкурс оголошується в установлені терміни й оприлюднюється на сайті академії, усі бажуючі можуть подати відповідні заяви. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента на посаду, крім вивчення відповідної інформації про його здобутки, практикується проведення інтерв'ю з ним. Далі питання виносяться на розгляд Вченої ради ХДАК. Результати зустрічей ЕГ зі студентами кафедри, а також роботодавцями підтверджують, що викладачам, які реалізують ОП, притаманний високий рівень професіоналізму.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО залучає до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців. У числі закладів, із якими укладені договори про співробітництво є: Департамент культури і туризму Харківської ОДА, ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму», КЗ «Харківська обласна станція юних туристів», Музей видатних харків'ян ім. К.І. Шульженко, ТОВ «КАЛІПСО ТУР ЮА», ТОВ «Златогорія-Тур», «Інтурист-Харків», ТОВ «Ресторан Нікас», ТОВ «Туристична компанія «Свіфт Тревел» та ін. Головою атестаційної комісії на кафедрі туристичного бізнесу є Спиридович Ю. О. (директор ТОВ «Златогорія-Тур»). Регулярною є практика проведення круглих столів із роботодавцями. На зустрічах згадувалися, наприклад, «Співпраця з роботодавцями щодо підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності «Туризм» та «Специфіка та особливості підготовки молодих спеціалістів в туристичному бізнесі». Зустрічі ЕГ з усіма фокус-групами засвідчили, що співробітництво ЗВО з роботодавцями носить справжній, а не формальний характер і побудований на регулярній основі. Ознайомлення експертної групи з відповідними протоколами засідання кафедри туристичного бізнесу (№ 4 від 24.10.2016 р.; № 9 від 28.02.2017 р.; № 12 від 16.02.2018 р.; № 17 від 30.05.2018 р.; № 10 від 12.02.2019 р.; № 12 від 26.03.2019 р.; № 3 від 5.09.2020 р.; № 5 від 2.10.2020 р.; № 9 від 22.01.2020 р.; № 13 від 24.04.2020 р.) підтверджують даний висновок.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Результати проведених зустрічей експертної групи з роботодавцями, студентами, гарантом ОП засвідчили, що ХДАК залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Прикладами такої взаємодії є викладання стейкхолдерами окремих фахових дисциплін (за сумісництвом): «Управління туризмом» (Холодок В. Д., к. н. з держ. управління, директор ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму» Харківської ОДА); «Організація екскурсійної діяльності» (Редіна В. А., к. пед. н., директор КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської облради); «Управління туристичними дестинаціями», «Економіка вражень» (Терещенко Л. В., к. е. н., директор Департаменту культури і туризму Харківської ОДА). Окремі НПП кафедри туристичного бізнесу мають значний практичний досвід роботи в сфері туризму. Наприклад, Божко Л. Д. є членом Координаційної ради з питань туризму при Харківській ОДА, експертом Українського культурного фонду (Експертна рада «Культура. Туризм. Регіони») та членом редколегії наукового фахового видання «Культура України»; Аніщенко А. П. виступає експертом конкурсної комісії (інститут громадянського суспільства), є Головою Правління ГО «Соціальний всесвіт»; Зайцева М.М. має досвід управління туристичною фірмою; Фомін М. В. – сертифікований інструктор дитячо-юнацького туризму, очільник дитячої школи археологічного туризму, співзасновник ГО «Українська античність». ЗВО залучає до реалізації освітньої програми роботодавців також і через проходження студентами практики. Перелік баз практики є численним і різноплановим https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_bp.html

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Ознайомлення з «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pkp1.pdf показало, що в академії, не рідше

одного разу на п'ять років забезпечується підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників. Професійний розвиток викладачів здійснюється через програми співпраці з вітчизняними університетами, зокрема: Хмельницьким національним університетом, Полтавським університетом економіки і торгівлі, Уманським національним університетом садівництва, Харківським національним університетом ім. В.Н.Каразіна, Харківським торговельно-економічним інститутом Київського національного торговельно-економічного університету, Харківською гуманітарно-педагогічною академією, Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та ін. НПП кафедри мають свідоцтва про підвищення кваліфікації, отримані в Харківському національному університеті ім. В.Н.Каразіна (Божко Л.Д., Зайцева М.М., Аніщенко А.П., Яріко М.О., Шумлянська М.В.), Харківському торговельно-економічному інституті Київського національного торговельно-економічного університету (Аніщенко А.П., Ростовцев С.С., Фомін М.В.), Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Степанов В.Ю.), Класичному приватному університеті, м. Запоріжжя (Зайцева М.М., Яріко М.О., Шумлянська М.В.). Крім того, є довідки про проходження стажування НПП кафедри на базі туроператора "ТК Златогорія-тур", туристичної агенції "Feel Good" ФОП Курочка", Федерації профспілок України, виконкому федерації спортивного туризму України, Федерації спортивного туризму Харківської області, Харківського обласного туристсько-спортивного союзу (Аніщенко А.П., Зайцева М.М., Фомін М.В.). Як уже відзначалося, з метою професійного розвитку викладачів при ХДАК на регулярній основі функціонує Школа педагогічної майстерності. Крім того, НПП ХДАК мають можливість проходити стажування через спільні наукові та освітні проекти (ТОВ «КАЛЛІПСОТУР ЮА»; INTEROVNEN LTD, «Rodzina Rodzin Dom Polski»). Процедура моніторингу рівня професіоналізму викладачів реалізується шляхом вивчення відповідних підтверджувальних документів, а також через анкетування ЗВО

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Спількування з адміністрацією ХДАК продемонструвало, що в академії створена дієва система стимулювання викладачів за досягнення у фаховій сфері, регламентована Колективним договором Харківської державної академії культури https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pokazniki/pokazniki/kol_dog.pdf. Розроблена система є підставою для преміювання та моральних заохочень (грамоти, дипломи https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_d.html) працівників. Керівництвом ХДАК передбачені преміювання кращих викладачів за високі показники у науковій діяльності, у навчальній, навчально-методичній, організаційно-методичній, виховній та науково-дослідній роботах, що підтвердили на зустрічах із ЕГ ректор ХДАК і науково-педагогічні працівники кафедри туристичного бізнесу. Запровадження описаної системи матеріального та морального заохочення стимулює викладачів до самовдосконалення та підвищення майстерності у викладанні.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію освітньої програми, мають відповідну наявним кадровим вимогам ліцензійних умов кваліфікацію та досвід, здійснюють необхідну роботу з методичного забезпечення навчального процесу та мають відповідні наукові публікації. 2. Конкурсний відбір проводиться в умовах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. 3. ЗВО залучає до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців, які мають авторитет в туристичній галузі регіону, зокрема до формування та перегляду ОП, проведення аудиторних занять, організації практичної підготовки та стажування здобувачів вищої освіти, розподілу баз практик для студентів тощо. 4. У ХДАК на постійних засадах функціонує Школа педагогічної майстерності. 5. В академії не рідше одного разу на п'ять років забезпечується підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників. 6. ХДАК розроблено чітку, зрозумілу і дієву систему матеріального та морального заохочення НПП, що стимулює викладачів до самовдосконалення та підвищення майстерності у викладанні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

У НПП кафедри туристичного бізнесу є резерв у плані написання підручників та навчальних посібників для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, а також участі в програмах міжнародної академічної мобільності. Рекомендація – НПП більше уваги приділити підготовці та публікації підручників та навчальних посібників для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня із дисциплін, що викладаються за даною ОП, а також активізувати участь у програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 6 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час експертизи було виявлено, що матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП «Туризмознавство» задовольняє досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. На базі кафедри діють спеціалізовані аудиторії: ауд. № 44 (лабораторія інноваційних технологій в туризмі), ауд. №45 (спеціалізований кабінет туризмознавства), спеціалізований кабінет ресторанного обслуговування, кабінет готельної справи. Студенти мають доступ до аудиторій обладнаних комп'ютерною технікою безпосередньо під час занять та загалом для самостійної роботи. Окрім іншого, на балансі кафедри є 3 проектора – 2 переносні та 1 стаціонарний, для проведення мультимедійних занять. Бібліотека має електронний каталог (<http://lib-hdak.in.ua/electronic-catalog.html>), репозитарій (<http://195.20.96.242:5028/khkdkak-xmlui/>) та розрахована на 112 посадкових місць. Проте, на даний момент підписок на фахові видання немає. Тим не менш, під час спілкування студенти зазначили, що користуються бібліотечним фондом та він їх задовольняє. Навчально-методичне забезпечення надано як в фізичному вигляді (паперові примірники є в аудиторіях та на кафедрі), так і в онлайн-розділі. Навчально-методичне забезпечення подано структуровано, логічно та зручно до використання: наявні силабуси, програми практик, РП дисциплін (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_nmz.html). Під час акредитації було виявлено, що спеціалізованого ПЗ на даний момент немає. Здобувачі вищої освіти набувають відповідні навички та компетенції на базах практики (на тому програмному забезпеченні що надають роботодавці).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти та НПП мають безоплатний та вільний доступ до інфраструктури ЗВО, в тому числі до бібліотеки, спортивних залів та лабораторій. Інформаційні ресурси вільні до використання. Окрім іншого, під час експертизи було виявлено, що студенти працюють на базі GoogleWorkspace та мають всю необхідну інформацію та навчально-методичне забезпечення для проведення освітнього процесу, що було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти. Є вільний доступ до мережі Wi-Fi, та до комп'ютерних аудиторій за погодженням з відповідальною особою. Окрім іншого на базі кафедри функціонує науковий клуб, до якого мають можливість долучитися всі здобувачі освіти.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На даний момент в Харківській державній академії культури діє ряд Положень, що регулюється загальним Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ogor.pdf). Під час експертизи було встановлено, що здобувачі освіти добре обізнані щодо Центру психологічної підтримки, були випадки звернень. Дії Центру психологічної експертизи регулюється Положенням про психологічну підтримку здобувачів вищої освіти в освітньому процесі та освітньому середовищі ХДАК (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppz1.pdf). Також, під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти було зафіксовано, що студенти знають про наявність скриньки довіри. НПП також проінформовані щодо можливості звернення до психологічного центру. Окрім іншого психологічний центр надає первинну психологічну підтримку для адаптації першокурсників.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час зустрічі зі здобувачами освіти було виявлено що вони задоволені рівнем надання освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки. В академії діє інститут кураторства для інформаційної та

організаційної підтримки студентів. Окрім іншого студенти підтвердили, що значну організаційну та консультативну підтримку виконують представники адміністрації, деканату та кафедри. Соціальна підтримка в ЗВО реалізована за рахунок допомоги студентам з малозабезпечених сімей, здобувачів вищої освіти що опинились у важкій ситуації, наданні пільг відповідним категоріям осіб. Вся необхідна інформація та матеріали наявні як на офіційному сайті академії, так і на платформі GoogleWorkspace для освітнього процесу (ця платформа включає до себе GoogleMeet). Студенти під час зустрічі акцентували увагу на тому, що перехід до дистанційної освіти був організований швидко та зручно до користування. Згідно до опитування студентів (прикріплено до запиту документів) студенти задоволені дистанційними курсами та їх наповненням. В ХДАК окрім іншого функціонує наукове товариство для студентів що бажають приймати активну участь у науковій діяльності.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Було виявлено, що реалізація прав на освіту осіб із особливими освітніми потребами регламентується Положенням щодо порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pokazniki/pokazniki.html). Тим не менш, під час зустрічі з адміністрацією було зазначено, що на даний момент особи з особливими потребами не навчаються ні за ОП «Туризмознавство», ні за іншими ОП в ХДАК. На даний момент інклюзивного простору в корпусах Харківської державної академії культури немає. Одна з основних висловлених причин – включення споруд до Реєстру архітектурних пам'яток.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час експертизи було встановлено, що в Харківській державній академії культури існує ряд документів, що регламентують процедури вирішення конфліктних ситуацій та їх профілактики. Серед них: Статут, Антикорупційна програма Харківської державної академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/ar.pdf), Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції Харківської державної академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_zvk.pdf), Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі та освітньому середовищі в Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf). Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що студенти обізнані щодо цих Положень та місця їх розміщення, проте зазначили, що в разі конфліктних ситуацій, скоріш за все, будуть звертатися до представників деканату, кафедри чи до своїх кураторів. З цього можна зробити висновок, що морально-психологічний клімат сприятливий та відкритих конфліктів наразі немає. На даний момент випадків дискримінації, домагань, корупції на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для реалізації цілей ОП та програмних результатів навчання. 2. Існують спеціалізовані аудиторії, зокрема ауд. № 44 – лабораторія інноваційних технологій в туризмі, ауд. №45 – кабінет туризмознавства, спеціалізований кабінет ресторанного обслуговування, кабінет готельної справи, що забезпечує можливість отримання відповідних компетенцій у здобувачів вищої освіти в сфері туризму. 3. На ОП зокрема та в ЗВО в цілому функціонує інститут кураторства та психологічний центр, що допомагає здобувачам освіти адаптуватись до освітнього процесу. 4. В ЗВО існує чітка і зрозуміла система вирішення конфліктних ситуацій, про що добре обізнані здобувачі вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. На даний момент відсутнє спеціалізоване програмне забезпечення. Студенти набувають навички та компетентності лише на тому ПЗ, що надають роботодавці під час проходження практики. Рекомендується розглянути можливість закупівлі спеціалізованого програмного забезпечення, для розвитку відповідних компетентностей у здобувачів вищої освіти в сфері туризму. 2. Не дивлячись на те, що будівлі ХДАК є архітектурними пам'ятками та історичною спадщиною, має сенс розглянути можливість створення інклюзивного простору, наприклад для слабозорих осіб, що не потребує багатоетапного узгодження з адміністрацією міста. Тим більш, що один з напрямків наукового гуртка на даній ОП – інклюзивний простір для слабозорих.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Під час спілкування зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що студенти задоволені рівнем організаційної, освітньої, консультативної, інформаційної підтримки, а також матеріально-технічною базою за даною ОП. На базі факультету діють комп'ютерні аудиторії, до яких студенти мають безоплатний доступ, як і до мережі Wi-Fi, спортивних приміщень, лабораторій, до бібліотечного фонду та репозитарію. Комунікаційні канали для організації повноцінного освітнього процесу в умовах дистанційної освіти на задовільному рівні. Студенти обізнані з процедурами вирішення конфліктних ситуацій, тим не менш, на даний момент їх на ОП не було. Було виявлено, що в ХДАК не реалізована концепція інклюзії, проте це неможливо вважати критичним зауваженням саме за освітньою програмою. Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 7 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В Харківській державній академії культури діє Положення про порядок розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у Харківській державній академії культури (https://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_prop2.pdf), згідно якого і проходять процедури перегляду ОП. Згідно до Протоколу № 4 від 29 листопада 2019 року було зазначено необхідність запровадження механізму регулярного самоаналізу якості освітньої діяльності на всіх рівнях (https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/vchena_rada/2019/rvr19_11_29_1.pdf).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Під час експертизи було виявлено що студенти приймають активну участь в перегляді освітньої програми. Процес надання пропозицій та побажань щодо зміни ОП зазвичай проходить через анкетування чи безпосередньо під час неформального спілкування з НПП. Наочний приклад зміни ОП, продемонстрували студенти 3 курсу – Золотаревська Марина та 4 курсу – Ярослав Андрієнко. Під час зустрічі зі здобувачами, вони зазначили що внесли пропозицію про збільшення кредитів на першу іноземну мову (що відображено в Протоколі № 13 засідання кафедри туристичного бізнесу від 24 квітня 2020 р.) Також студенти розповіли що НПП безпосередньо під час освітнього процесу цікавляться пропозиціями щодо змін окремих освітніх компонент та методів викладання. Загалом студенти відзначили що до їх думки дослухаються. Анкетування проводиться регулярно два рази на рік, опитування включає в себе як закриті питання, так і відкриті, щодо рівня задоволеності викладацької майстерності, освітніх компонент та загалом щодо освітнього процесу. Окрім іншого, має сенс зазначити, що випускники даної ОП також підтвердили що під час їх навчання вони також вносили пропозиції щодо змін ОП, зокрема Бессона Ганна зазначила що саме за її проханням була включена дисципліна «Спортивно-оздоровчий туризм».

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Експертами під час зустрічі з роботодавцями було виявлено, що роботодавці плідно та тісно співпрацюють з кафедрою туристичного бізнесу, в тому числі з тим що стосується змін та перегляду освітньої програми. Зокрема це було також підтверджено і в Протоколах кафедри, наприклад: Протокол №9 від 28 лютого 2017 року, де Редіна В.Д. (директор КЗ «Обласна станція юних туристів») запропонувала збільшення годин для формування фахових компетентностей щодо стандартизації та сертифікації туристичних послуг, Протокол №10 від 12 лютого 2019 року, де Холодок В.Д. (директор ОКЗ «Харківській організаційно-методичний центр з туризму») запропонував збільшення годин для формування фахових компетентностей щодо управління персоналом, Протокол №13 від 24 квітня 2020 року, де Спиридович Ю.О (директор ТОВ «Златогорія-тур») виступив з пропозицією збільшити кількість годин на формування фахових компетентностей пов'язаних з культурним туризмом тощо. Має сенс зазначити, що пропозиції зі сторони роботодавців висловлюються не тільки під час засідань кафедри, але й безпосередньо під час неформального спілкування. Окрім того, кафедра долучає фахівців-практиків до мастер-класів, круглих столів тощо, що було підтверджено під час зустрічі як з роботодавцями, так і зі здобувачами вищої освіти.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час зустрічі з випускниками ОП було виявлено, що в Харківській державній академії культури існує практика збору інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Збір кар'єрного шляху реалізується під час неформального спілкування, оскільки передача цієї інформації є цілком добровільна та можлива лише на розсуд випускників. Тим не менш, випускники приймають активну участь в житті кафедри – їх запрошують до заходів що організує ЗВО в цілому та кафедра зокрема. Випускники ОП також зазначили, що вони постійно спілкуються з НПП через неформальні комунікаційні канали: соц. мережі, месенджери тощо. До того ж випускники мають можливість вносити пропозиції до ОП через анкетування, що розміщено на офіційному сайті (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_po.html).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Одним із інструментів системи забезпечення якості закладу вищої освіти є періодичні опитування студентів (також під час інтерв'ю зі структурними підрозділами було виявлено що до цього опитування НПП не було, проте планується найближчим часом) виходячи з яких приймається рішення щодо змін в ОП. Наприклад, під час опитування було виявлено, що студенти незадоволені рівнем мовної підготовки, через що в ОП була перерозподілена кількість кредитів. Крім того, було введено викладання низки дисциплін на англійській мові, що підтвердили здобувачі вищої освіти. Вчасне реагування на недоліки/пропозиції регламентується Положенням про Центр забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку в Харківській державній академії культури (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_czyo.pdf).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною, тож на даний час були враховані лише недоліки з реалізації ОП, що були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час експертизи експерти дійшли до висновку, що в Харківській державній академії культури є вже сформована культура якості, що сприяє розвитку не тільки даної ОП, проте й розвитку академії загалом. Для формування актуальних компетенцій та навичок, активну участь в трансформації та оновлення ОП беруть не лише здобувачі вищої освіти та НПП, але й провідні фахівці-практики (що приймають участь й в освітнім процесі) та роботодавці. Для забезпечення якості вищої освіти в ХДАК сформований Центр забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку. Культура якості регулюється рядом Положень, а саме: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у Харківській державній академії культури (https://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_svyod3.pdf), Положення про Центр забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку в Харківській державній академії культури (https://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_czyo.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Здобувачі вищої освіти безпосередньо впливають на ОП та окремі ОК, до їх побажань та зауважень дослуховуються, що каже про принцип студентоцентризму. 2. Позитивною практикою можна вважати врахування кар'єрної траєкторії випускників, та їх долучення до заходів, що проводить ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. Представники студентського самоврядування наразі не є належним чином залученими до діяльності Центру забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку. Рекомендація - залучати самоврядування до функціонування Центру забезпечення якості освіти та інноваційного розвитку, наприклад до складання анкетування здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група, під час експертизи виявила, що студенти та роботодавці безпосередньо впливають на освітню програму. Науково-педагогічні працівники цікавляться думкою здобувачів освіти та цілком підтримують студентоцентризований підхід. Кар'єрна траєкторія випускників збирається та оброблюється; позитивною практикою можна вважати долучення випускників до заходів що організує кафедра, тобто формують лояльних фахівців-практиків, що можуть вести надалі неаудиторні заняття. Тим не менш, самоврядування відокремлене від Центру забезпечення якості освіти та інформаційного розвитку, та проводить за своєю ініціативою власні анкетування без підтримки Центру, що не є доцільним. Виділені вище сильні сторони, а також указані недоліки при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 8 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню В за критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Всі правила та процедури для всіх учасників освітнього процесу знаходяться на офіційному сайті ХДАК (https://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen.html). Статут ЗВО, що регулює основні правила, права та обов'язки знаходиться в вільному доступі (https://www.ic.ac.kharkov.ua/public_inf/statut/statut.html). Для зручного розміщення Положень що можуть бути цікаві здобувачам освіти, є вкладка «Корисні посилання»: https://www.ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_kp.html

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Було виявлено що ЗВО оприлюднює проекти ОП на офіційній сторінці (https://www.ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_po.html). Стейкхолдери підтвердили той факт що вони мають змогу надати зауваження та пропозиції, та що проекти ОП публікуються заздалегідь та всі оочі мають доступ до перегляду проекту. До того ж випускники, студенти та роботодавці мають можливість вносити пропозиції до ОП через анкетування, що розміщено на офіційному сайті (https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_po.html). Тим не менш, під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти та роботодавцями вони зазначили що вносять свої пропозиції та зауваження щодо ОП через неформальні комунікаційні канали.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У ході експертизи було встановлено, що ЗВО оприлюднює всю необхідну інформацію на офіційному сайті (https://www.ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_opp.html, https://www.ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/tb/tb_opb_nmz.html). Стейкхолдери зазначили, що вся інформація для них є актуальною та зрозумілою.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Загалом вся інформація надана структуровано та прозоро. 2. На офіційному сайті є можливість заповнити анкету щодо проекту ОП не тільки для студентів, але й для роботодавців та випускників 3. Для зручного розміщення Положень, що можуть бути цікаві здобувачам освіти, є вкладка «Корисні посилання»

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

-

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма відповідає критерію 9 – на офіційному сайті є вся необхідна інформація щодо ОП. Інформація подана структуровано та логічно. Всі необхідні положення знаходяться в відповідних розділах. Існує можливість в будь-який час вносити пропозиції та зауваження від всіх стейкхолдерів через анкетування, що розміщено на офіційному сайті ЗВО. Минулі версії ОП, актуальна версія ОП та проекти розміщуються на сайті вчасно. Всі зацікавлені особи можуть вносити свої пропозиції та скарги щодо опублікованого проекту. Виділені вище сильні сторони і позитивні практики при аналізі діяльності ЗВО за критерієм 9 дозволили експертній групі зробити висновок про відповідність ОП Туризмознавство (бакалаврський рівень) рівню А за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B

Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Зеленська Олена Олександрівна

Члени експертної групи

Козловський Євген Вікторович

Касенкова Катерина Віталіївна